

Financiële verordening gemeente Steenwijkerland 2018

Aanleiding:

Voor de gemeente geldt er een wettelijke plicht (artikel 212 Gemeentewet) om een verordening voor de financiële organisatie, het financieel beleid en het financieel beheer vast te stellen. De huidige verordening die door de gemeenteraad is vastgesteld, dateert alweer uit het jaar 2005.

Vervanging van deze verordening is vooral nodig vanwege de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Er moet voortaan begroot en verantwoord worden op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en er zijn verplichte beleidsindicatoren voorgeschreven. Dat heeft gevolgen voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de autorisatie van de baten en lasten door de raad.

Ook moet de verordening regels bevatten voor de toerekening van de overheadkosten en de rente aan de kostprijzen van rechten en heffingen en aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.

Vanwege de nieuwe plicht om investeringen met maatschappelijk nut altijd te activeren zijn de regels over de afschrijving op deze activeringen in de verordening aangepast.

En door de nieuwe verplichte financiële kengetallen die moeten worden opgenomen in de begroting en jaarstukken, zijn de aanvullende financiële kengetallen waarmee de gemeenteraad over de financiële conditie van de gemeente wordt geïnformeerd in de verordening aangepast.

Het afschrijvings- en waarderingsbeleid is vastgelegd in de door het college van B&W vastgestelde nota "Afschrijvings- en waarderingsgrondslagen gemeente Steenwijkerland 2009". De bijlage "Regels voor waardering en afschrijving van activa" in voorliggende verordening komt hiervoor in de plaats. De huidige nota komt daarmee te vervallen.

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van [datum];

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

besluit:

vast te stellen de *“Financiële verordening gemeente Steenwijkerland 2018”*.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Administratie

Het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

b. Eenheid

Iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de algemeen directeur.

c. Inkomsten

Totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves.

d. Netto schuld per inwoner

Bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteurenvorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa.

e. Onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting

Verschil tussen de opbrengst onroerende zaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerende zaakbelasting.

f. Overheidsbedrijf

Onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.

Hoofdstuk 2 Begroting en verantwoording

Artikel 2 Programma-indeling

1. De raad kan bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vaststellen.
2. De raad kan bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college de taakvelden per programma vaststellen.
3. De raad stelt op voorstel van het college (per programma) de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Artikel 3 Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en de jaarstukken wordt het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het BBV inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten (restantkredieten) en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Artikel 4 Kaders begroting

1. Het college biedt voor het zomerreces aan de raad een Perspectiefnota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota voor 1 augustus vast.
2. In de begroting is een post onvoorzien opgenomen waaraan de raad een bedrag kan toekennen.

Artikel 5 Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per taakveld.

2. Nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen de raad op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.
3. Het college informeert de raad als ze verwacht, dat de lasten van een taakveld de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een taakveld de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het taakveld voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad bedoeld in artikel 6, lid 1, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen groter dan € 500.000 informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6 Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
2. De tussenrapportages bevatten, met uitzondering van de Hoofdpijnenrapportage, een uiteenzetting over:
 - a. de uitvoering en bijstelling van het beleid;
 - b. de uit lid a volgende financiële mutaties (> € 20.000);
 - c. het saldo volgende uit lid b van dit artikel.

Artikel 7 Informatieplicht

Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een besluit, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen voor zover het betreft niet bij de begroting geraamde of anderszins vastgestelde afzonderlijke verplichtingen inzake:

- a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 20.000;
- b. het verstrekken van waarborgen en garanties groter dan € 50.000;
- c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen.

Artikel 8 EMU-saldo

Wanneer het rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, lid 6, van de Wet houdbare overheidsfinanciën,

hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3 Financieel beleid

Artikel 9 Waardering en afschrijving vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage "Waardering en afschrijving vaste activa" bij deze verordening.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in maximaal 1 jaar afgeschreven.

Artikel 10 Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende:
 - a. onroerende-zaakbelastingen;
 - b. hondenbelasting;
 - c. rioolheffing;
 - d. afvalstoffenheffing;
 - e. bijstandsverstrekking;
 - f. dwangsommen,

wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van een percentage van oninbaarheid waarbij de ouderdom van de vordering bepalend is voor de hoogte van het percentage. Voor dwangsommen wordt in afwijking van het bovenstaande een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van 100% van deze dwangsommen.

Artikel 11 Reserves en voorzieningen

1. In de programmabegroting en in de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt:
 - a. de vorming en besteding van reserves;
 - b. de vorming en besteding van voorzieningen.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen in de vorm van een kapitaallastenreserve wordt minimaal aangegeven:
 - a. het specifieke doel van de reserve;
 - b. de voeding van de reserve;
 - c. de maximale hoogte van de reserve;
 - d. de maximale looptijd.

4. Als een kapitaallastenreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en worden deze middelen aan de algemene reserve vrij besteedbaar toegevoegd.

Artikel 12 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten, de omslagrente en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen van de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gedeelde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie apart geadmistreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.
6. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijn de activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. Eventuele rentebaten op verstrekte leningen worden hierop in mindering gebracht. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een kwart procent afgerond.
7. In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 13 Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel aan de raad voor het nemen van een besluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel aan de raad voor het nemen van een besluit, waarin het publiek belang van de garantie wordt gemotiveerd.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel aan de raad voor het nemen van een besluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
4. Een raadsbesluit met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden is niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:
 - a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
 - b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
 - c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
 - d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
 - e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
 - f. een bevoordeling van publieke media-instellingen;
 - g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 14 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, rechten, leges, de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing.

Artikel 15 Financieringsfunctie

Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de richtlijnen in acht zoals vastgelegd in het "*Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland*" van 21 juni 2011 dan wel de opvolgende, bijgewerkte of vervangende versie daarvan.

Hoofdstuk 4

Paragrafen

Artikel 16 Lokale heffingen

In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het BBV op.

Artikel 17 Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het BBV op.

Artikel 18 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het BBV in ieder geval op:

- a. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
- b. het saldo van de baten en lasten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten;
- c. de onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting als percentage van de inkomsten.

Artikel 19 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het BBV op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een meerjarenonderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor in ieder geval het water, wegen, kunstwerken, gebouwen en openbaar groen. De raad stelt het plan vast.
3. Het college biedt de raad ten minste eens in de 6 jaar een watertakenplan aan, inclusief riolering. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.

Artikel 20 Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het BBV op.

Artikel 21 Verbonden partijen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het BBV op.

Artikel 22 Grondbeleid

1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college minimaal de verplichte onderdelen op grond van artikel 16 van het BBV op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:

- a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- c. het verloop van de grondvoorraad;
- d. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.

Hoofdstuk 5

Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23 Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de eenheden;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden en verplichtingen;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24 Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de eenheden;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de eenheden over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;

- h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
 - i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen,
- opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 25 Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 26 Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

De raad en het college kunnen één of meer artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing leidt tot onbedoelde en ongewenste effecten.

Artikel 27 Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De *“Financiële verordening gemeente Steenwijkerland”*, vastgesteld in de raadsvergadering van 25 januari 2005, wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt.
2. Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2018 zijn gedaan, is de in het eerste lid vermelde verordening van toepassing.

Artikel 28 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2018.
2. Deze verordening wordt aangehaald als:

“Financiële verordening gemeente Steenwijkerland 2018”

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van [datum].

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Bijlage behorend bij artikel 9

‘Regels voor waardering en afschrijving van activa’

1 Inleiding

Een groot gedeelte van het gemeentelijke budget gaat naar zogenaamde investeringen.

Kenmerkend bij een investering is dat de grootste uitgaven worden gedaan voor en tijdens de oplevering van het object. Deze uitgaven worden in de exploitatiebegroting verspreid over de gehele levensduur van het object. Dit wordt activeren genoemd.

Een investeringsbesluit betekent dus een meerjarige financiële verplichting (afschrijving en rente), waarbij de waarde van de investering als bezit tot uitdrukking komt op de gemeentelijke balans.

Voorbeelden hiervan zijn gebouwen, scholen, wegen en rioleringen. Ook investeringen in de bedrijfsvoering kunnen hieronder vallen, denk hierbij bijvoorbeeld aan vrachtauto's en diverse duurdere machines.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staan de regels hoe de gemeente verplicht moet omgaan met de diverse investeringen.

Aanleiding voor aanpassing van de regels is onder meer de wijziging van het BBV. Tot en met het jaar 2016 hadden gemeenten de keuze om investeringen met maatschappelijk nut (wegen, bruggen, etc.) wel of niet te activeren. Met ingang van 2017 is het verplicht om investeringen met maatschappelijk nut ook te activeren. Bij investeringen met economisch nut was dat al het geval.

2 Wettelijke kaders

In artikel 212 van de Gemeentewet staat dat elke gemeente een financiële verordening moet hebben. Ook valt te lezen dat in de financiële verordening *“regels voor de waardering en afschrijving van activa”* moeten worden opgenomen.

http://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/2016-02-01#TiteldeelIV_hoofdstukXIV

Er is voor gekozen om de regels voor waardering en afschrijving van activa aan de verordening toe te voegen in de vorm van een bijlage.

In het BBV staan ook wettelijke regels met betrekking tot de gemeentefinanciën. De artikelen 30 tot en met 39 en de artikelen 59 tot en met 65 bevatten regels voor de waardering, activering en afschrijving van vaste activa.

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0014606/2016-04-14>

Met het oog op een juiste interpretatie van de regels doet de commissie BBV stellige uitspraken. Gemeenten zijn verplicht zich te houden aan deze uitspraken. Daarnaast doet de commissie aanbevelingen en publiceert een vraag- en antwoordrubriek op haar website.

<http://www.commissiebbv.nl>

3 Indeling van activa

Activa zijn de bezittingen van de gemeente. De waarde hiervan wordt uitgedrukt in euro's en staan op de balans.

Wij onderscheiden :

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

3.1 Immateriële activa

Immateriële activa bestaan uit:

- Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor het realiseren van een actief.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

3.1.1 Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen

Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

3.1.2 Kosten van onderzoek voor het realiseren van een actief

Het activeren van immateriële kosten leidt tot hogere structurele lasten zonder dat hiervoor een materieel bezit tegenover staat. Van belang hierbij is dat een vooronderzoek op enig moment leidt tot een besluit om wel of om niet over te gaan tot realisatie van een actief.

Immateriële kosten voor het realiseren van een actief in eigendom van de gemeente worden geactiveerd vanaf het moment dat er een investeringskrediet beschikbaar is gesteld door de gemeenteraad waardoor er een materieel actief ontstaat.

Immateriële kosten in de fase hiervoor worden niet geactiveerd. Deze kosten komen direct ten laste van de exploitatie of worden op basis van een apart besluit van de gemeenteraad ten laste van een reserve gebracht.

3.1.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden

In het BBV artikel 61 staan de volgende voorwaarden:

Bijdragen aan activa in eigendom van derden *kunnen* worden geactiveerd indien:

- er sprake is van een investering door een derde
- de investering bijdraagt aan een publieke taak
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden door de gemeente worden niet geactiveerd, maar rechtstreeks, eventueel met een bijdrage uit een reserve, ten laste van de exploitatie gebracht. Uiteraard moet de gemeenteraad hierover een besluit nemen.

3.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa (MVA) zijn materiële bezittingen van de gemeente, die langdurig gebruikt worden. De gemeente heeft het economisch eigendom. Voorbeelden hiervan zijn het gemeentehuis, scholen, bedrijfsauto's, computers en rioleringen. Hierbij wordt wel onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.

3.2.1 MVA met een economisch nut

MVA met economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn (gebouwen, bedrijfsauto's), of inkomsten opleveren. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor investeringen in de riolering. Hiervoor wordt immers rioolrecht in rekening gebracht bij de burgers.

3.2.2 MVA met een maatschappelijk nut

Het criterium "maatschappelijk nut" is niet hetzelfde als "maatschappelijke functie". Dat laatste geldt voor het overgrote deel van het gemeentelijk bezit. Voor de duidelijkheid hanteert het BBV in geval van maatschappelijk nut de extra toevoeging "in de openbare ruimte". MVA in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut leveren geen inkomsten op, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het zijn investeringen in bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

Tot en met het jaar 2016 was het toegestaan om investeringen met maatschappelijk nut wel of niet te activeren. Met de wijziging van het BBV is dit met ingang van 2017 niet meer toegestaan. Ook investeringen met een maatschappelijk nut moeten geactiveerd worden.

Soort investering	Kenmerk	Afschrijven	Extra afschrijven	Bijdrage uit reserves op investering in mindering brengen
Economisch nut	Verhandelbaar en/of kan inkomsten opleveren	Ja (verplicht)	Nee (verbod; uitzondering zie 5.5)	Nee (verbod)
Maatschappelijk nut	Overige investeringen	Ja (verplicht)	Nee (verbod; uitzondering zie 5.5)	Nee (verbod)

3.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa kennen de volgende indeling:

1. Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en overige verbonden partijen

2. Langlopende leningen aan openbare lichamen, woningcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
3. Overige langlopende leningen
4. Overige uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of langer

Leningen verstrekt aan derden, belangen in gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en effecten worden gewaardeerd en op de balans opgenomen tegen de nominale waarde.

4 Waardering van Materiële vaste activa

Met “waardering” bedoelen we de administratieve waarde van een bezit. De waarde van een object bestaat uit de kosten die betaald zijn om het object aan te kopen / te verkrijgen of de kosten om het zelf te vervaardigen. Op deze “waardering” vindt jaarlijks afschrijving plaats die gelijk loopt met de waardedaling door veroudering en slijtage.

4.1 Aankoopprijs

De aankoopprijs is de som van alle inkoopkosten exclusief verrekenbare of compensabele BTW, vermeerderd met de bijkomende kosten zoals bijvoorbeeld notariskosten en overdrachtsbelasting.

4.2 Vervaardigingsprijs

De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van gebruikte grond- en hulpstoffen, kosten van materialen, arbeid en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Voorbeelden hiervan zijn leges en verzekeringskosten tijdens de vervaardiging.

4.2.1 Indirecte kosten

Artikel 63 van het BBV maakt het mogelijk dat indirecte kosten onderdeel kunnen uitmaken van de vervaardigingsprijs. Hiermee worden interne uren en toe te rekenen rente bedoeld. Interne uren die direct bijdragen aan de vervaardiging van een actief kunnen dus deel uit maken van de vervaardigingsprijs.

Kosten van interne uren die tot de normale bedrijfsvoering behoren worden niet geactiveerd en worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Er wordt geen rente (behoudens de grondexploitatie) toegerekend aan de vervaardigingsprijs. Interne uren worden wel toegerekend aan de vervaardigingsprijs van een actief, indien deze betrekking hebben op de grondexploitatie, op de riolering of op subsidiabele projecten.

4.2.2 Bijdragen van derden in activa

Bijdragen van derden in activa bestaan bijvoorbeeld uit een bijdrage van Europa, het rijk, de provincie of andere instellingen. Deze bijdragen worden gebruikt als dekking en verlagen dus de financiële bijdrage van de gemeente in de investering.

Bijdragen van derden die een directe relatie hebben met een investering worden op de waardering daarvan in mindering gebracht (BBV artikel 62, lid 2).

4.2.3 Onttrekkingen uit reserves

Tot en met het jaar 2016 was het toegestaan om een bijdrage uit een reserve in mindering te brengen op investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Ingaande 2017 is dit niet meer toegestaan.

Het is wel toegestaan om een reserve te vormen voor de dekking van kapitaallasten, een zogenaamde 'Activareserve' (zie hiervoor paragraaf 5.7).

4.3 Waardeverandering

Door diverse factoren kan de waarde van een actief stijgen of dalen. In beide gevallen komt dan de boekwaarde niet meer overeen met de actuele marktwaarde. De boekwaarde is het bedrag waarvoor een actief "in de boeken"/op de balans staat. Deze boekwaarde is vaak niet gelijk aan de marktwaarde. Bij een hogere marktwaarde zit er in het actief een overwaarde, die niet in de balans tot uitdrukking mag worden gebracht. Bij een marktwaarde lager dan de boekwaarde is het afhankelijk van de functie die het actief vervult.

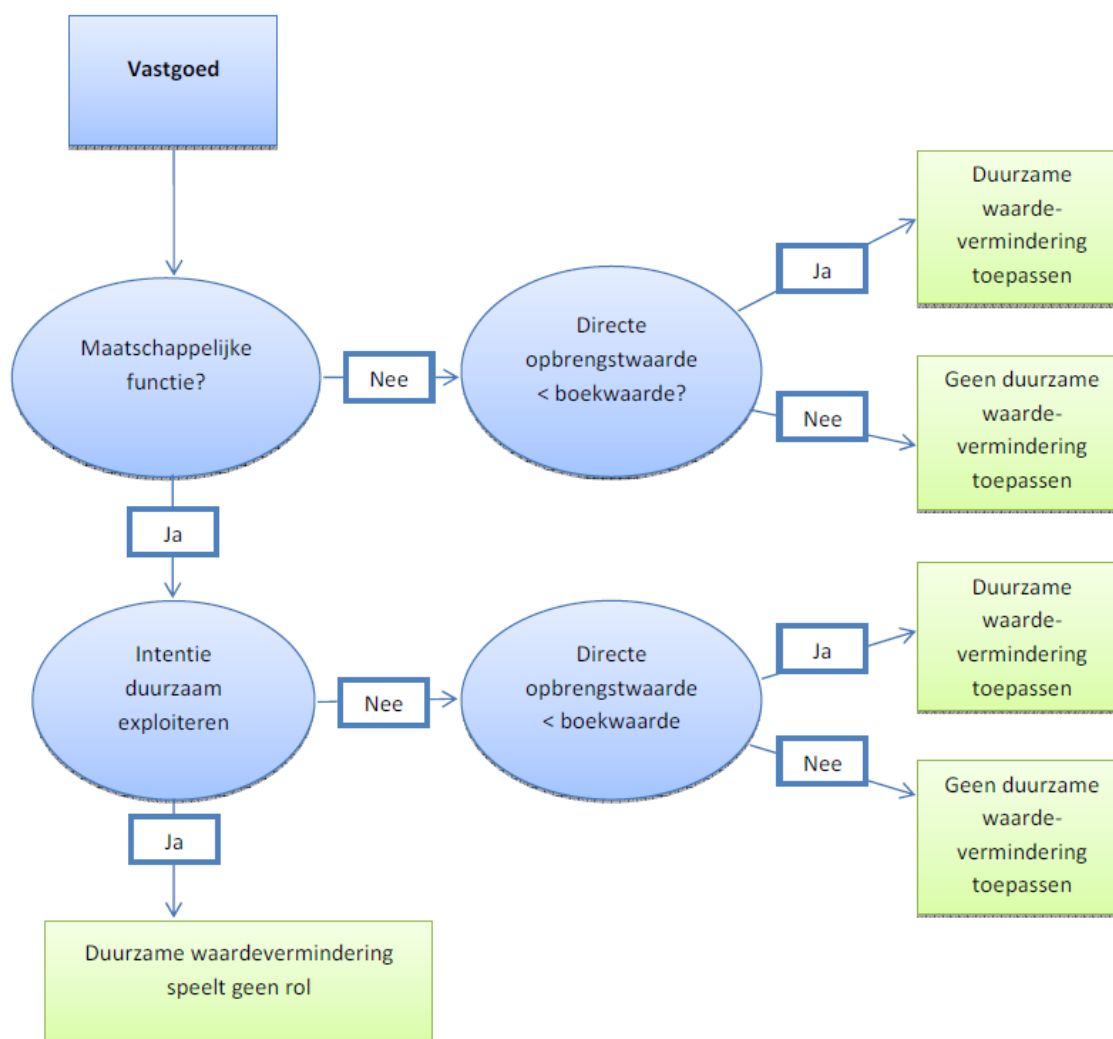
Wordt besloten om een school (investering met een maatschappelijke functie) te verkopen dan verandert de maatschappelijke functie in bedrijfseconomische functie. Is de boekwaarde op het moment van het besluit hoger dan de marktwaarde, dan volgt een verplichte afwaardering.

Indien de boekwaarde van een actief met een bedrijfseconomische functie hoger is dan de marktwaarde is afwaardering dus verplicht. Bij een maatschappelijke functie niet.

Bestaande gebouwen met een maatschappelijke functie en met een boekwaarde boven de marktwaarde hoeven niet afgewaardeerd te worden.

Indien het actief niet meer in bezit is van de gemeente, bijvoorbeeld door verkoop, wordt de waarde van het actief in het desbetreffende boekjaar afgewaardeerd naar nihil.

4.3.1 Beslisboom afwaarderen (notitie BBV waardering vastgoed)

4.4 Notitie verkrijging / vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen

Naast het wettelijk kader heeft de BBV-commissie in de nota 'Verkrijging en onderhoud van kapitaalgoederen' een uitwerking gemaakt van de regelgeving rondom investeringen. In deze notitie geeft de commissie drie categorieën aan waarbinnen de investeringen worden onderverdeeld.

1. *Nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen*

Dit zijn investeringen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of uitbreiding van de huidige activiteiten. Bijvoorbeeld een nieuw schoolgebouw, reconstructie van een weg, een nieuw soort voertuig.

2. *Vervangingsinvesteringen*

Dit zijn investeringen ter vervanging van een oud (bestaand) actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Bijvoorbeeld: vervangen van een voertuig of computers.

3. *Levensduur verlengende investeringen*

Dit zijn investeringen die worden gedaan bij een bestaand actief en die leiden tot een substantiële levensduurverlenging van het betreffend actief. Bijvoorbeeld: renoveren van een gebouw, of het impregneren van een kademuur. Het gaat dus niet om (groot)onderhoud. Onderhoud is niet levensduur verlengend, maar dient om een actief gedurende de levensduur in goede staat te houden.

Het BBV kent geen bepalingen op grond waarvan groot onderhoud geactiveerd kan worden. In de praktijk blijkt dat het onderscheid tussen groot onderhoud en een investering niet altijd helder is. Aan de hand van een aantal voorbeelden wordt in onderstaande tabel dit onderscheid verduidelijkt:

Onderscheid tussen groot onderhoud en investeringen		
Voorbeeld	Investering	Toelichting
Vervangen van een gebouw	Ja	Er komt een nieuw gebouw tot stand (fysieke vervanging van een bestaand kapitaalgoed)
Vervangen lantaarnpalen	Ja	Er komt een nieuw actief tot stand (fysieke vervanging van een bestaand kapitaalgoed)
Vervangen lichtbuizen openbare verlichting	Nee	(Groot) onderhoud
Reconstructie van een weg (vaak gepaard gaand met een nieuwe functie, verbreding of versmalling van de weg)	Ja	Reconstructie wordt gezien als het opnieuw aanleggen van de weg (nieuw kapitaalgoed, fysieke vervanging)
Vernieuwen van de deklaag van een weg	Nee	(Groot) onderhoud
Periodiek baggeren watergangen	Nee	(Groot) onderhoud (vergelijkbaar met vegen van straten)
Vervangen van vlonders	Ja/Nee	Als de fundering ook wordt vervangen is het een investering, als de fundering niet wordt vervangen is het onderhoud
Vervangen beschoeiingen	Ja	Er komt een nieuw actief tot stand
Vervangen van de dakbedekking	Nee	(Groot) onderhoud
Vervangen van installaties in gebouw	Ja	De installatie is een actief en kan los worden gezien van het gebouw
Schilderen van een gebouw	Nee	(Groot) onderhoud

(Groot)onderhoud is niet levensduur verlengend en mag derhalve niet worden geactiveerd. De kosten daarvan komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie of van een onderhoudsvoorziening op basis van een beheerplan (met het oog op gelijkmatige spreiding van de lasten).

5 Afschrijven

Door investeringen te activeren, kunnen de kosten ervan verdeeld worden over de levensduur van het object. Elk jaar wordt een deel van de kostprijs afgeschreven. Op die manier houdt de waardedaling van het actief gelijke tred met de waardevermindering door slijtage en veroudering.

5.1 Welke factoren bepalen de afschrijving?

De hoogte van de jaarlijkse afschrijving wordt o.a. bepaald door de volgende factoren:

- Wettelijke voorschriften, zoals de gemeentewet en het BBV;
- De aanschafprijs
- De verwachte gebruiksduur
- De gekozen afschrijvingsmethode

Op grond mag overigens niet afgeschreven worden. Immers, deze veroudert of slijt niet.

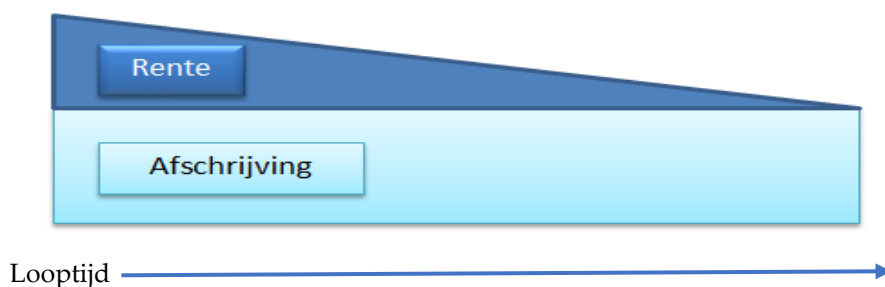
Afschrijvingen moeten wel geschieden onafhankelijk van het bedrijfsresultaat in een bepaald boekjaar. Het is dus niet toegestaan om extra af te schrijven op een actief.

5.2 Afschrijvingsmethode

Er is een keuze tussen twee afschrijvingsmethoden: lineair of annuïtair. Het BBV schrijft niet voor welke van de twee gebruikt moet worden. Als een keuze eenmaal is gemaakt moet die consequent gevolgd worden.

5.2.1 Lineaire afschrijvingsmethode

Bij de lineaire afschrijvingsmethode dalen de kapitaallasten van jaar tot jaar. Het afschrijvingsbedrag blijft jaarlijks even hoog, maar doordat de boekwaarde daalt, nemen de rentelasten af.

Over het geheel genomen geeft deze methode de minste lasten. Dit komt doordat de rentecomponent in totaliteit kleiner is dan bij de annuïtaire afschrijvingsmethode. De lineaire afschrijvingsmethode past bij:

- a. Objecten die snel in waarde dalen
- b. Geen opbrengsten genereren maar hoofdzakelijk met gemeentelijke bijdragen worden bekostigd

5.2.2 Annuïtaire afschrijvingsmethode

Bij de annuïtaire afschrijvingsmethode blijven de kapitaallasten jaarlijks gelijk gedurende de gehele economische levensduur. In de beginjaren blijft de boekwaarde hoog. Dit geldt ook voor de rentelasten. Hier staat tegenover dat in het begin de afschrijving laag is, maar gedurende de economische levensduur toeneemt.

Door de gelijkblijvende lasten past deze afschrijving het best bij objecten die structureel opbrengsten genereren.

5.2.3 Keuze afschrijvingsmethode

Veel gemeenten passen de lineaire afschrijvingsmethode toe op basis van de volgende overwegingen:

- door te kiezen voor één afschrijvingsmethode wordt willekeur voorkomen;
- de afschrijving is gedurende de gehele afschrijvingsperiode ieder jaar gelijk;
- de methodiek geeft een herkenbare boekwaarde;
- bij vroegtijdige vervanging van het actief is al een evenredig deel afgeschreven;
- de gangbare redeneertrant is dat de boekwaarde meer aansluit bij de waarde van het bezit.

Wij hanteren de lineaire afschrijvingsmethode, tenzij de annuïtaire methode op basis van externe regelgeving verplicht is voorgeschreven.

5.3 Startmoment van afschrijvingen

De commissie BBV adviseert om investeringen waarvan is voorgeschreven dat deze geactiveerd moeten worden uiterlijk aanvangen op het moment dat de investering in gebruik wordt genomen. Hierbij is het toegestaan om te kiezen voor het gehele jaar, halverwege het jaar of het jaar volgend op het jaar van ingebruikname.

Bij investeringen (met een economische- of maatschappelijke waarde) wordt gestart met afschrijven op 1 januari van het jaar waarin de investering gereed is of in gebruik wordt genomen.

5.4 Componentenbenadering

De componentenbenadering is een afschrijvingsmethode voor vaste activa die uit meerdere onderdelen zijn samengesteld. De verschillende delen gaan niet allemaal even lang mee. Daarom is het toegestaan om een actief onder te verdelen in diverse componenten, waarbij elke component een andere afschrijvingstermijn krijgt. De componentenbenadering wordt bijvoorbeeld toegepast bij rioolgemalen en gebouwen. Bij de aanleg is veelal sprake van een technische component, die veel eerder vervangen dient te worden.

Overigens doet de BBV-commissie de aanbeveling om de uitsplitsing van activa in verschillende componenten uit praktische overwegingen te beperken.

Bij investeringen waarbij vooraf een duidelijke splitsing kan worden aangebracht tussen verschillende afschrijvingstermijnen wordt de componentenbenadering toegepast.

5.5 Vervroegde afschrijving

Vervroegde afschrijving, op materiële vaste activa met economisch nut vindt alleen plaats op basis van de gewijzigde verwachting met betrekking tot de technische en / of economische levensduur (herwaardering). Hiervoor is instemming van het college nodig. Vervroegde afschrijving is iets anders dan afwaardering. Deze is verplicht indien het actief met bedrijfseconomische functie een te hoge boekwaarde heeft (zie 4.3.1).

5.6 Leasen

Een andere vorm van 'eigendom' is het leasen van goederen. Leasen is geen wettelijk omschreven begrip. Vele leasecontracten zijn juridische huurcontracten. Leasecontracten in de vorm van huurkoop of die naar strekking huurkoop zijn, komen eveneens voor.

De volgende twee vormen worden onderscheiden:

- Financiële lease: het juridisch eigendom van het betreffende actief blijft bij de geldgever /financier terwijl het economisch eigendom en daarmee het risico bij de geldnemer ligt.
- Operationele lease: heeft betrekking op het ter beschikking stellen van een actief, meer in de vorm van huur. De voor- en nadelen van het eigendom komen geheel of nagenoeg geheel voor rekening van de geldgever.

Ten aanzien van de balanswaardering en afschrijving geldt:

- a. Indien uit het geheel van contractvoorwaarden blijkt dat sprake is van financiële lease, dient het gehuurde te worden geactiveerd. Er is sprake van economisch, maar niet van juridisch eigendom. In de praktische uitvoering betekent dit dat de som van de gedurende de resterende looptijd jaarlijks te betalen leasetermijnen als schuld wordt opgenomen tegenover de activa-post. Op de vaste activa die geleased zijn wordt volgens de normale regels afgeschreven.
- b. Operationele lease geeft nooit aanleiding tot activering. Wel zal daarvan in de toelichting melding moeten worden gemaakt in verband met het veelal langdurige karakter van de aangegane verplichtingen.

5.7 Activareserve (kapitaallastenreserve)

Tot en met het jaar 2016 was het toegestaan om investeringen van maatschappelijk nut ten laste van een reserve te brengen. Met de wijziging van het BBV ten aanzien van deze activeringen ontstaan er hogere kapitaallasten die beslag leggen op het saldo van de begroting. Om deze uitzetting tegen te gaan is het toegestaan om de kapitaallasten van het actief voor de gehele levensduur te storten in een "Activareserve" en deze structureel in te zetten voor de kapitaallasten. Hiermee wordt voorkomen dat de kapitaallasten van de investering ten laste komen van het meerjarig begrotingssaldo. Nadeel van deze mogelijkheid is dat er na de volledige afschrijvingstermijn geen budget vrijvalt om vervanging van het actief financieel af te dekken.

Alle investeringen met maatschappelijk nut worden geactiveerd en er wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het instellen van een activareserve.

5.8 Jaarverslaglegging

De balans, inclusief toelichting, verstrekt informatie over de bezittingen en de schulden van de gemeente aan het eind van een kalenderjaar. In de toelichting zijn we verplicht om aandacht te besteden aan de methoden en de termijnen die bij de afschrijvingen zijn gehanteerd.

6 Samenvatting regels voor waardering en afschrijving van activa gemeente Steenwijkerland

Op basis van de uitgangspunten die in de vorige hoofdstukken zijn beschreven, zijn de volgende richtlijnen geformuleerd. De ingangsdatum van de nieuwe richtlijnen is **1 januari 2018**.

De richtlijnen zijn niet van toepassing op investeringen die vóór 1 januari 2018 zijn gedaan, tenzij het college daar afzonderlijk toe besluit.

- a. Het gemeentelijk waarderings- en afschrijvingsbeleid wordt uitgevoerd conform de wettelijke voorschriften zoals opgenomen in de gemeentewet, het BBV en de uitspraken van de commissie BBV, ongeacht de richtlijnen die zijn weergegeven in deze bijlage.
- b. Kosten van immateriële activa worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- c. Leningen verstrekt aan derden, belangen in gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en effecten worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- d. Behoudens de grondexploitatie worden er geen rentekosten toegerekend aan de vervaardigingsprijs. Wel worden er interne uren toegerekend aan subsidiabele projecten, grondexploitatie en rioleringsprojecten.
- e. Bijdragen van derden die in directe relatie staan tot de investering worden op de waardering daarvan in mindering gebracht.
- f. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.
- g. Als afschrijvingsmethode wordt gekozen voor de lineaire afschrijvingsberekening. Een uitzondering wordt gemaakt voor onderdelen waarbij door derden een andere methode van afschrijven voorgeschreven is (bijv. rijksvoorschriften) of waarbij product- / project-financiering een andere methode vereist in verband met tariefberekeningen. Dit laatste kan slechts nadat dit door het college wordt besloten.
- h. Bij investeringen (met een economische- of maatschappelijke waarde) wordt gestart met afschrijven op 1 januari van het jaar waarin het in gebruik wordt genomen.
- i. Bij investeringen waarbij vooraf een duidelijke splitsing kan worden aangebracht tussen verschillende afschrijvingstermijnen wordt de componentenbenadering toegepast.
- j. Alle investeringen met maatschappelijk nut worden geactiveerd en er wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het instellen van een activareserve.
- k. Als afschrijvingsduur voor investeringen na 1 januari 2018 gelden de bijgevoegde opgenomen termijnen. Als er een keuze is tussen twee afschrijvingstermijnen, dan dient voor de kortste termijn te worden gekozen.
- l. Investeringen beneden een bedrag van € 20.000 worden niet geactiveerd. De mogelijkheid bestaat dat in één jaar meerdere soortgelijke (kleine) investeringen worden gedaan. Gedacht kan worden aan: meubilair, koffieautomaten en dergelijke. In dat geval worden de afzonderlijke investeringen bij elkaar opgeteld en beoordeeld voor de vraag of activering plaats moet vinden. Voorbeeld: de aanschaf van 1 koffieautomaat van € 5.000 wordt niet geactiveerd; de aanschaf van 5 automaten voor in totaal € 25.000 wordt wel geactiveerd (mits dit in één en hetzelfde jaar plaatsvindt).

- m. Op investeringen in (onder)grond wordt met uitzondering van de grond¹ onder wegen, de afschrijving op nihil gesteld. Als gevolg van het geringe risico van functionele en technische veroudering ontbreekt de noodzaak.
- n. Indien bij het afstoten van een object een boekwinst wordt gerealiseerd, dient deze na overdracht te worden verwerkt als incidentele bate. De opbrengst mag niet met de aanschafwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend.
- o. Levensduur verlengende verbeteringskosten worden afzonderlijk geadministreerd en geactiveerd.
- p. Overeenkomsten waarbij duidelijk sprake is van financiële lease worden geactiveerd en de afschrijving wordt overeenkomstig de gebruikelijke regels vastgesteld.
- q. De afschrijving op een actief start op 1 januari van het jaar waarin het in gebruik wordt genomen of gereed is. Voor op zichzelf staande investeringen die als groep geactiveerd worden (bijvoorbeeld hardware), is een gesplitste start van de afschrijving mogelijk als het betreffende onderdeel al in gebruik is genomen of gereed is.
- r. In de gevallen waarin deze richtlijnen niet voorzien, neemt het college een beslissing.

Afschrijvingstabel behorende bij de regels voor waardering en afschrijving van activa

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering. Op immateriële activa en investeringen beneden de € 20.000 (totaalbedrag per jaar) wordt niet afgeschreven.

Voor materiële activa die niet in deze tabel zijn opgenomen, stelt het college de afschrijvingstermijn vast.

Soort Investering	Jaren
1. Immateriële activa	
Immateriële activa (kosten van geldleningen)	1
2. Materiële Activa	
Grond	0
Grond- en sloopwerken	30
Kabels en leidingen	30
Rioleringen	60
Bouwkundig deel gemalen	30
Technisch deel gemalen (elektro)	15
Aanleg sportterreinen toplaag	20
Aanleg sportterreinen onderlaag	40
Afrastering ballenvangers	15
Toplaag verharding paden	20
Speelvoorzieningen	10
Kunstgrasvelden toplaag	15

¹ De kosten van grond die samenhangen met wegen worden tot de kosten van de wegen gerekend, door de onlosmakelijke verbondenheid van weg met ondergrond.

Kunstgrasvelden onderlaag		30
Waterwerken (oeververbindingen; o.a. bruggen)		50
Vervangen oeverbeschermingen		30
Binnenhavens		30
Wegen, straten en pleinen	Open verharding	30
	Gesloten verharding	20
Fietspaden		30
Levensduur verlengende maatregelen (b.v. gebouwen en wegen)		20
Openbare verlichting	Armaturen	25
Openbare verlichting	Lichtmasten	50
Openbaar groen		20
Parkeren	Parkeergarages	30
	Open parkeerterrein	20
	Meters en automaten	10
Monumenten		30
Begraafplaatsen	Grond	0
	Open paden	20
	Overig	30
Woonwagenlocaties		25
Gebouwen, inclusief scholen	Grond	0
	Opstallen	40
	Semipermanent	10
Technische installaties		15
Zonnepanelen		15
Machines	(huishoudelijke) apparatuur	10
Vaste inrichting / meubilair / stoffering		10
Drukkerij	Snijmachines	15
	Druk- en offsetpersen	10
	Lichtdruk/kopieermachines	5
	Fotografische zetapparatuur.	3
	DTP voorzieningen	3
Kantoorapparatuur	Thin clients	6
	Thin laptops	4
	Fat clients	4
	Laptops	3
	Firewall	4
	Mobieltjes	3
	Vaste telefonie	5
	Actieve netwerkcomponenten	5
	Flatscreens	4
	Wifi	5
	Hardware ict	4

	Serverruimte	5
	Telefooncentrale	5
	Foto/video apparatuur	4
	Passieve netwerkcomponenten	10
	Datacommunicatieapparatuur	5
	Software	5
	Scanners/plotters	5
Vervoersmiddelen	Bedrijfsbusjes	7
	Aanhangwagens	10
	Zoutstrooiers	10
	Tractie (groot materieel)	8
	Boten	20
Gereedschappen	Algemeen	4
	Verbindingsmiddelen	10
	Maaimachines	5

Toelichting op de artikelen

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepaling

Het begrip administratie is omschreven ten behoeve van artikel 23 van de verordening.

Het begrip eenheden is omschreven ten behoeve van de artikelen 23 en 24 van de verordening.

De begrippen inkomsten, netto schuld per inwoner en onbenutte belastingcapaciteit zijn omschreven ten behoeve van artikel 18 van de verordening. Hiervoor zijn de definities gevolgd die www.waarstaatjegemeente.nl toepast voor de financiële kengetallen over de gemeente-financiën.

Tot slot is het begrip overheidsbedrijf gedefinieerd om in artikel 13 van de verordening nadere invulling te kunnen geven aan de verplichtingen die volgen uit de Mededingingswet voor het vaststellen van de hoogte van prijzen.

Hoofdstuk 2 Begroting en verantwoording

Artikel 2 Programma-indeling

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's kan bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad worden vastgesteld. Het BBV bepaalt in aanvulling hierop, dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

Het tweede lid regelt, dat de taakvelden op voorstel van het college aan de programma's worden toebedeeld.

Het derde lid bepaalt, dat op voorstel van het college de raad beleidsindicatoren vaststelt. De mogelijkheid bestaat om dat per programma te doen. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting. Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) *Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording*, welke zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

Overigens bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Als de indeling en gebruikte beleidsindicatoren de vorige raadsperiode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.

Artikel 3 Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn aanvullend op het BBV bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen, dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken. Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.

Het derde lid bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming voor de gemeentelijke schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

In het vierde lid wordt voor de jaarrekening het inzicht in de uitputting van investeringskredieten geregeld (de restantkredieten).

Artikel 4 Kaders begroting

Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staan een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV. Het eerste lid van het artikel bepaalt, dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Deze systematiek wordt in veel gemeenten toegepast. Artikel 8 van het BBV zegt, dat de begroting bedrag voor onvoorzien bevat. In het verleden is geen gebruik van gemaakt van de bedragen die waren gereserveerd op de post onvoorzien in de begroting. Momenteel is er geen bedrag opgenomen, maar die mogelijkheid is er wel. De raad kan besluiten een bedrag toe te kennen.

Artikel 5 Autorisatie begroting en investeringskredieten

Artikel 5 bevat regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid van artikel 189 van de Gemeentewet). De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van taakvelden (eerste lid).

Naast lopende uitgaven doet de gemeente investeringen, waaronder die in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd.

De raad kan bij de begrotingsbehandeling aangegeven, welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Het college is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld.

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (lid 4). Bij investeringen met een meerjarig karakter waaronder ook grondexploitaties, bepaalt het vierde lid ook, dat bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaatsvindt en het college aan de raad voorstellen doet voor het wijzigen van de investeringskredieten.

Meestal komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens op tafel, die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Het vijfde lid van het artikel regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Dus ook voor

investeringen die pas in de loop van het begrotingsjaar worden voorzien.

Artikel 6 Tussentijdse rapportage

De tussenrapportages zijn een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad. Op basis van tussenrapportages wordt de raad o.a. geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Primair verloopt dat via de Perspectiefnota (PPN) en de Najaarsnota. Vanaf het voorjaar van 2016 is de voortgangsinformatie over de lopende begroting op verzoek van de raad losgekoppeld van de PPN door een Hoofdlijnenrapportage op te stellen. Deze Hoofdlijnenrapportage wordt ter kennisname aan de raad aangeboden. De raad stelt deze dus niet vast en de rapportage wordt niet gebruikt voor het doen van voorstellen voor begrotingswijzigingen.

Artikel 7 Informatieplicht

In artikel 7 van de financiële verordening is een nadere invulling van de informatieplicht van het college aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van het vierde lid van artikel 169 van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken, indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente. In artikel 7 verzoekt de raad het college om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in het artikel genoemde bedragen overschrijden.

De bepalingen uit het artikel ontslaan het college niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van het college voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door de raad is uiteengezet. Het artikel schept slechts duidelijkheid tussen het college en de raad over wanneer de raad in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken.

Artikel 8 EMU-saldo

Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd, dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een maatregel van het rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen, dat het college de raad informeert als de gemeente van het rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden

overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3 Financieel beleid

Artikel 9 Waardering en afschrijving vaste activa

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 van de Gemeentewet is opgenomen, dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 9 invulling gegeven. Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt verwezen naar de bijlage bij de verordening. In de bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut opgenomen. Deze vorm sluit aan bij de voorheen gebruikelijke werkwijze om de afschrijvingstermijnen in een apart document vast te leggen. Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moet worden afgestemd op de verwachte gebruiksduur.

Artikel 10 Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet de gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.

Vorderingen worden in beginsel individueel beoordeeld op oninbaarheid. Echter, voor de in het tweede lid genoemde gemeentelijke aanslagen en heffingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid, rekening houdend met de ouderdom van de vorderingen. Een individuele beoordeling per aanslag of heffing is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk.

Artikel 11 Reserves en voorzieningen

Met de wijziging van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Daarom is het noodzakelijk geworden kostprijzen van rechten en heffingen en van gemeentelijke goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, extracomptabel te onderbouwen. Daarmee vervalt ook de noodzaak de rentevergoeding over reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden toe te rekenen. Het eerste lid bepaalt daarom, dat voor de toerekening van rentelasten en rentebaten in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden geen rentevergoeding over reserves en voorzieningen wordt meegenomen.

Het tweede lid bepaalt, dat het college eens in de 4 jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan de raad aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.

Voor een investeringsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen in de vorm van een kapitaallastenreserve. Vooralsnog wordt daar geen gebruik van gemaakt. In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen. Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar, dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Door voor elke nieuwe bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen een maximale “houdbaarheidsdatum” op te nemen kan dit worden voorkomen. Hiervoor is in de verordening de bepaling opgenomen dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, vervallen en weer aan de algemene reserve vrij besteedbaar worden toegevoegd (vierde lid).

Artikel 12 Kostprijsberekening

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229 b en heffingen als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs. Met de herziening van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet meer doorberekend aan de taakvelden. Daarmee vervalt de mogelijkheid om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten daarom extracomptabel worden berekend en vastgelegd. Het eerste lid van artikel 12 regelt dit.

Het tweede lid bepaalt, dat voor de gemeentelijke rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht zoals de rioolheffing, bij de kostprijsberekening ook de compensabele BTW en de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid worden meegenomen.

Het derde lid geeft aan, dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan specifieke uitkeringen en subsidies, apart in de administratie worden afgezonderd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding aan specifieke uitkeringen en subsidies worden toegerekend.

Het vierde lid geeft aan, dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan vennootschapsbelastingplichtige activiteiten.

Het vijfde lid gaat over de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en over de kostprijs van prijzen van goederen, diensten en werken die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.

Het zesde lid geeft de berekeningswijze van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van activa. Het percentage van de omslagrente wordt afgeleid van de bij de begroting geraamde rentekosten over het vreemd vermogen als percentage van het aangetrokken vreemd vermogen voor de financiering.

Het zevende lid van artikel 12 bepaalt tenslotte, dat in de kostprijs van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties geen rente over de inzet van reserves en voorzieningen wordt meegenomen. Die rente wordt door de rijksbelastingdienst niet als kosten geaccepteerd. Grondexploitaties vallen ook onder de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. Voor de methodiek van het bepalen van de omslagrente wordt in dit lid aangesloten bij de Notitie Grondexploitaties van de Commissie BBV.

Artikel 13 Prijzen economische activiteiten

Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreffen. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt. Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in, dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten werken en het verstrekken van garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen worden in het vierde lid opgesomd.

Artikel 14 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet).

Artikel 15 Financieringsfunctie

Artikel 212 van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 15 geeft invulling aan deze plicht.

Hoofdstuk 4 Paragrafen

Het BBV geeft aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan.

In de financiële verordening kan de raad bepalen, dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd. Hoofdstuk 4 van de financiële verordening geeft hier invulling aan.

Artikel 16 Lokale heffingen

In het BBV staat in artikel 10, welke informatie de paragraaf lokale heffingen in elk geval moet bevatten.

Artikel 17 Financiering

In het BBV staat in artikel 13, welke informatie de paragraaf financiering in elk geval moet bevatten.

Artikel 18 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV staat in artikel 11, welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd. Er is opgenomen, dat de raad voor het vormen van een oordeel van de weerstandsvermogen in deze paragraaf ook wordt geïnformeerd over de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner, de ontwikkeling van het saldo van baten en lasten als aandeel van de inkomsten en over de onbenutte belastingcapaciteit als aandeel van de inkomsten. Met deze aanvulling op de wettelijk verplichte financiële kengetallen komt de set financiële kengetallen overeen met die van www.waarstaatjegemeente.nl.

Artikel 19 Onderhoud kapitaalgoederen

In het BBV staat in artikel 12, welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. Het tweede, derde en vierde lid bevatten bepalingen waaruit volgt, dat het college ten minste eens in de 4 jaar de raad onderhoudsplannen aanbiedt over respectievelijk het onderhoud openbare ruimte, het onderhoud riolering en het onderhoud gebouwen. Hiermee kan de raad de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

Artikel 20 Bedrijfsvoering

In het BBV staat in artikel 14, welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering in elk geval moet bevatten.

Artikel 21 Verbonden partijen

In het BBV staat in artikel 15, welke informatie de paragraaf verbonden partijen in elk geval moet bevatten.

Artikel 22 Grondbeleid

In het BBV staat in artikel 16, welke informatie de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten. Het tweede lid bepaalt, dat het college eens in de 4 jaar aan de raad een nota grondbeleid aanbiedt. Met de nota kan de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid vaststellen.

Hoofdstuk 5 Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23 Administratie

Onder artikel 23 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 24 Financiële organisatie

Artikel 24 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 24 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand, dat het college een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststelt en dat het college de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoe rekening vastlegt. Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.

Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke subsidieverordening waarborgen.

In geval van misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden.

De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden, waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen met een financieel gevolg en de getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 25 Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen, rechtmatig zijn verlopen. Het eerste lid van artikel 25 draagt het college op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiele bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

Eens in 5 jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 26 Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

Van dit artikel kan alleen gebruik gemaakt worden bij zwaarwegende argumenten, die het rechtvaardigen om van het bepaalde in de verordening af te wijken.

Artikel 27 Intrekken oude verordening en overgangsrecht

Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken. Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t (door de bepaling van terugwerkende kracht tot 1 januari 2018) en het begrotingsjaar t+1 en later. De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1. Hiervoor is in artikel 27 een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 28 Inwerkingtreding en citeertitel

De verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2018.

Vaststelling

De financiële verordening moet worden gepubliceerd. Binnen twee weken na vaststelling door de raad moet het college de verordening aan gedeputeerde staten zenden (artikel 214 van de Gemeentewet). Gedeputeerde staten kunnen te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (artikel 215 van de Gemeentewet).